

2. Бугера І.О. Проблеми використання засобів масової інформації для запобігання злочинів серед неповнолітніх : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / О.І. Бугера ; Акад. адвокатури України. — Київ, 2006. — 20 с.
3. Осіпова О.С. Засоби масової інформації у системі попередження злочинності : автореф. дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.08 / О.С. Осіпова. — М., 2014. — 27 с.

Ключові слова: підліткова злочинність; ЗМІ; попередження злочинності; кримінологічний феномен; комбінований вплив.

Науковий керівник: доц., к. ю. н. Дикий О. В.

**Бойко Марія Геннадіївна,
Шапалова Аліна Євгенівна**

студентки 4-го курсу факультету підготовки слідчих
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ ЗЛОЧИННОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Вже досить тривалий час Україна знаходиться в умовах збройного конфлікту через діяльність незаконних збройних формувань на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, де на теперішній час триває проведення антитерористичної операції (АТО). Суттєве зростання злочинності як на цих, так і на прифронтових територіях викликає потребу в негайному вирішенні та пошуку найоптимальніших шляхів запобігання цим деструктивним явищам.

Якщо казати про злочинність в районі проведення АТО, то вона є не лише складовою загальної злочинності в Україні, а й постає специфічним феноменом, досі невідомим українському суспільству, зважаючи на наявність «гібридної війни».

Дослідження стану злочинності на цих територіях має здійснюватись з метою як своєчасного прогнозування його можливих негативних змін та корегування напрямів, так і ймовірних форм превенції та протидії певним видам. Це залежить перш за все від раціонального використання своїх владних повноважень правоохоронними органами.

Сама по собі проблема злочинності на територіях АТО не поставала предметом детальних кримінологічних досліджень, її поява не відбулась зненацька, а була спровокована війною з РФ та соціальним середовищем (іноземні найманці, зрадники національних інтересів, ображені на владу, безробітні, ситуативні злочинці, раніше засуджені, психічно хворі), тобто це випадки, які вийшли з-під контролю держави.

Аналізуючи злочинність в районі проведення АТО можна визначити її як певний фактор внутрішньодержавного характеру в особливих умовах бойового протистояння військових частин нашої держави і силових підрозділів РФ та окреслити коло проблем, які мають суттєвий вплив на її стан, динаміку та рівень.

Інформаційна або як її ще називають – «гібридна» війна РФ проти України, призвела до негативної налаштованості не лише з боку багатьох росіян до українців, але й великої кількості українського населення один до одного. Цей чинник є найбільш дестабілізуючим і саме він передусім обумовив появу специфічних форм злочинності на територіях проведення АТО.

Особливістю злочинності в районі проведення АТО є її терористична спрямованість та безліч форм і проявів: використання інформаційної зброї, вибухів, підпалів, захоплення заручників і цілих територій. Такі проблеми, є ситуативними, і передбачають можливість вирішення дипломатичним шляхом, але затяжними, розв'язання яких потребує чималої кількості часу та зусиль.

Як зазначає С. Р. Тагієв, вчинення злочинів на ґрунті тероризму мають певні особливості, виражені характером злочинних задумів терористів, організованістю та жорстокістю протидій, латентністю, високою мобільністю, оснащенням та інтернаціоналізацією власних дій, достатнім фінансуванням тощо [1, с. 436–437].

Крім обстрілів населених пунктів, головною небезпекою для мешканців цього регіону стали викрадення та пограбування, які вчиняються як незаконними збройними формуваннями так званих «ЛНР» та «ДНР», так і представники місцевого криміналітету.

Суттєво зросла кількість незаконних перевезень зброї, бойових припасів, вибухових речовин і пристроїв на територіях АТО. Завдяки цій зброї зловмисники вчиняють тяжкі та особливо тяжкі злочини.

Відбувається постійна криміналізація економічних структур, легалізація тіньового капіталу, зловживанню владою і шахрайство, неконтрольованість різних видів зброї. Вітчизняні вчені О. М. Джужа та А. В. Гаркуша з цього приводу зазначають, що бойові дії (зокрема АТО) є екстремальною ситуацією для населення, і саме тому злочинність в екстремальних ситуаціях полягає в порушенні звичного способу життя, дезорганізації систем забезпечення життєдіяльності цілих регіонів. Протидія злочинності, підтримання правопорядку в цих умовах практично неможливі [2, с. 28–29].

Для розв'язання військового конфлікту та контролю за ситуацією було залучено багато міжнародних спостерігачів з ОБСЄ, Червоного хреста і т.д.

Тим не менш, з початку АТО на сході України, терористи неодноразово викрадали міжнародних представників, здійснювали обстріли їхніх місій та не допускали до моніторингу.

В таких умовах надзвичайно складно паралельно здійснювати боротьбу зі злочинністю. Адже на непідконтрольних територіях відсутні діючі правоохоронні органи, що призводить до неможливості реєстрації злочинів та проведення будь-яких слідчих дій, а у прифронтових містах, не зважаючи на наявність контролю з боку української влади, постають зовсім інші проблеми – брак кваліфікованих кадрів та їх належної мотивації, специфічних методик розслідування та досвіду роботи в умовах так званої «гібридної війни».

Отже, злочинність в районі проведення АТО має більш детально досліджуватись вченими, державним органам, громадськістю. Ми маємо зосередити увагу і зусилля не лише на її детермінантах, але й на локалізації та нейтралізації наслідків.

Список використаних джерел

1. Штогрі І. Називай агресією «захистом»: принципи інформаційної війни проти України / І. Штогрі // Свобода. – 2015. – 6 травня.
2. Джужа О. М. Актуальність кримінологічного дослідження екстремальних умов (ситуацій), що сприяють злочинності підчас проведення антитерористичної операції / О. М. Джужа, А. В. Гаркуша // Юридичний часопис НАВС. – 2014. – № 2. – С. 28–29.

Ключові слова: злочинність, АТО, детермінанти, протидія, гібридна війна

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Мандріченко Ж. В.

Бойко Марія Геннадіївна

студентка 4-го курсу факультету підготовки слідчих
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОСІБ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬ ПОКАРАННЯ В РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ АТО ЧИ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Вже понад 4 роки наша країна знаходиться в стані «гібридної війни» з РФ. Саме такий стан речей і обумовлює необхідність детального вивчення правового статусу осіб, які відбувають покарання в районі проведення АТО чи на тимчасово окупованих територіях.

Відповідно до Указу Президента України №875/2014 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 04.11.2014 «Про невідкладні заходи щодо стабілізації соціально-економічної ситуації в Донецькій та Луганській областях», найвищим органом, відповідаль-